

Ус, цаг агаар, байгаль орчны
аюултай үзэгдлийн мэдээлэл
солилцооны

“FM-10-02 АҮҮҮЛ”
КООД

УЦУОШГ-ын СБХ-ын мэргэжилтэн
Ч.Пунцагдорж 2006.05.16.

ААМО Iiii MMDD T_hT_hT_mT_mn

111...555 хэсэг өртөө, харуул дээрх цаг агаарын үзэгдэл

K'K_zt_wWW 1ddff 2t_vVV/ 3S_nTTT 4h_sh_sg_sg_s
(4e_re_re_r/, 4e_me_me_m/, 4hhh/) 5appp 6RRRt_r 7d_hd_h//
(7n_Rn_R//, 7UU//) 8t_ht_ht_mt_m (8t_dt_dt_dt_d) 9t_ht_ht_mt_m

666...999 хэсэг өртөө, харуул дээр биш /алсад/
ажиглагдсан байгалийн гамшигт үзэгдэл

K'K_zt_wWW 1zN_sS_aS_a 2S_bS_bS_cS_c 3NNNN 4ddLL
8t_ht_ht_mt_m (8t_dt_dt_dt_d) 9t_ht_ht_mt_m

AA	Аюул, агаар мэдээ
MO	Монголын
II	Монгол улсын индекс 44
iii	өртөө, харуулын индекс
MM	АҮ-ийн эхэлсэн /зогссон/ сар 2 оронгоор
DD	АҮ-ийн эхэлсэн /зогссон/ өдөр 2 оронгоор
T_hT_h	АҮ-ийн эхэлсэн /зогссон/ цаг 2 оронгоор
T_mT_m	АҮ-ийн эхэлсэн /зогссон/ минут 2 оронгоор
n	Энэ мэдээнд багтааж өгч байгаа аюул, агаар мэдээний тоо буюу хэдэн хэсгээс бүрдэж байгааг заах тоо өөрөөр хэлбэл 3 оронтой хэсгийн дугаар хэдэн удаа давтагдахыг заана

K'	Мэдээний төрөл, аюул 1, давтан 2, агаар 0 г.м.
K_z	Хохирол гараагүй 0, мэдээлээгүй 1, мэдээлсэн 2 г.м.
t_w	АҮ-ийн үргэлжилсэн хугацаа өгөөгүй 0, ц/м 1, хоног 2
WW	Аюултай үзэгдлийн нэр, 2-р хүснэгтээр 75 нэр бий
1	Бүлгийн ялгах тоо
dd	Салхины чиглэл
ff	Салхины хурд
2	Бүлгийн ялгах тоо
t_v	Алсын бараа тодорхойлсон арга н/б 1 , багаж 2
VV	Алсын барааны харагдац 90-99, тодорхойлох боломжгүй бол 2//// гэж өгнө.
/	Орон гүйцээх ташуу зураас
3	Бүлгийн ялгах тоо
S_n	Агаарын температурын тэмдэг, + 0, - 1
ТТТ	Агаарын температур, аравны нарийвчлалтай

4	Бүлгийн ялгах тоо
$h_s h_s$	Цасан бүрхүүлийн зузаан, сантиметрээр
$g_s g_s$	Цасны нягт, 0.01 г/см^3 –ийн нарийвчлалтай
4	Бүлгийн ялгах тоо
$e_r e_r e_r$	Цанталтын зузаан бүхэл миллиметрээр
/	Орон гүйцээх ташуу зураас
4	Бүлгийн ялгах тоо
$e_m e_m e_m$	Мөстөлтийн зузаан бүхэл миллиметрээр
4	Бүлгийн ялгах тоо
$h h h$	Голын усны түвшин бүхэл сантиметрээр
/	Орон гүйцээх ташуу зураас
5	Бүлгийн ялгах тоо
a	Даралтын өөрчлөлтийн тэмдэг, АК-01, АК-09 коодоор
rrr	Агаарын даралтын өөрчлөлтийн хэмжээ, 0,1 гПа-тай

6	Бүлгийн ялгах тоо
RRR	Хур тунадасны хэмжээ, мм-ээр, АК-01,09 коод
t_r	Тунадас хэмжсэн хугацаа, 1 цаг 1, 12 цаг бол 2 г.м.
7	Бүлгийн ялгах тоо
$d_h d_h$	Мөндрийн голч, АК-01,09 коод
//	Орон гүйцээх ташуу зураас
7	Бүлгийн ялгах тоо
$n_R n_R$	Хур тунадасны өнгө, 4-р хүснэгтийн дагуу
//	Орон гүйцээх ташуу зураас
7	Бүлгийн ялгах тоо
UU	Агаарын харьцангуй чийг %, 4-р хүснэгтийн дагуу
//	Орон гүйцээх ташуу зураас
8	Бүлгийн ялгах тоо
$t_h t_h$	АҮ-ийн үргэлжилсэн хугацаа цагаар, 2 оронгоор
$t_m t_m$	АҮ-ийн үргэлжилсэн хугацаа минутаар, 2 оронгоор

8	Бүлгийн ялгах тоо
$t_d t_d t_d t_d$	АҮ-ийн үргэлжилсэн хугацаа өдрөөр,
9	Бүлгийн ялгах тоо
$t_h t_h$	Онц АҮ-ийн үргэлжилсэн хугацаа цагаар, 2 оронгоор
$t_m t_m$	Онц АҮ-ийн үргэлжилсэн хугацаа минутаар,
1	Бүлгийн ялгах тоо
Z	NNNN-д ямар үзүүлэлт өгснийг 5-р хүснэгтээр
N_s	NNNN-ийн хамрах талбай, хохирлын дүнгийн оронгын нарийвчлал
$S_a S_a$	АҮ хамарсан сумын тоо
2	Бүлгийн ялгах тоо
$S_b S_b$	АҮ хамарсан багийн тоо
$S_c S_c$	АҮ хамарсан хот айл, суурь, аж ахуйн нэгжийн тоо
3	Бүлгийн ялгах тоо
NNNN	АҮ-ийн хамарсан талбай, учруулсан хохирлын хэмжээ

4	Бүлгийн ялгах тоо
dd	өртөө, харуулаас аль зүгт, 4 зүг, 8 зовхис, градусаар
LL	өртөө, харуулаас алслагдах зай, 4-р хүснэгтээр

1. Дараах агаар мэдээний зөв хувилбарыг сонгоно уу.

ААМО 44374 0310 24102 111 04101 12809 80130 222 90040=

ААМО 44374 0310 00101 111 04101 12809 80130 90040=

ААМО 44374 0310 24101 111 04101 12809 80130 90040=

ААМО 44374 0310 00101 111 04001 12809 80130 90040=

A. 1 зөв

B. 2 зөв

C. 3 зөв

D. 4 зөв

2. Дараах онц аюул мэдээний зөв хувилбарыг сонгоно уу.

ААМО 44620 0309 09101 34003 10528 2193/=

ААМО 44620 0309 09102 111 34001 10528 222 24003 2193/=

ААМО 44620 0309 09102 111 34001 10528 222 24003 10528
2193/=

A. 1 зөв

B. 2 зөв

C. 3 зөв

D. 1 ба 2 зөв

Дараах аюул агаар мэдээнд хэдэн алдаа байгаа вэ?

ААМО 44307 0317 23301 111 10001 13216=

ААМО 44307 0317 02301 111 00001 13209 80300=

A. 1 алдаа B. 2 алдаа C. 3 алдаа D. 4 алдаа

Дараах мэдээний зөв хувилбарыг сонгоно уу.

ААМО 44774 0405 09501 111 14007 12709 21/// 30010=

ААМО 44774 0405 09501 111 14007 12709 21///=

ААМО 44774 0405 09501 111 14007 30010=

ААМО 44774 0405 09501 111 14107 12709 2193/ 30010=

A. 1 зөв B. 2 зөв C. 3 зөв D. 4 зөв

Дараах мэдээнүүдээс зөв хувилбарийг сонгоно уу.

ААМО 44354 0515 16051 111 14003 10514 2194/=

ААМО 44354 0515 16051 111 14003 10514 2195/=

ААМО 44354 0515 16050 111 14003 10514 2194/=

А. 1 зөв   В. 2 зөв   С. 3 зөв   D. 1 ба 3 зөв

Дараах мэдээнүүдээс зөв хувилбарийг сонгоно уу.

ААМО 44281 0404 12401 111 14002 12714 2195/=

ААМО 44281 0404 12401 111 14002 12714 2194/=

ААМО 44281 0404 12400 111 14002 12714 2195/=

А. 1 алдаа   В. 2 алдаа   С. 3 алдаа   D. 4 алдаа

1. Танай сумд 3 хоногийн өмнө 3Х зүгт 150 км зайд ой, хээрийн түймэр гарч 2 багийн нутаг дамжин 200 га ой, 1560 га бэлчээр сүйтгэсэн нь 5.9 сая төгрөгийн хохирол учруулсан тухай аюул мэдээ зохиож дамжуул.

2. Танай станц дээр 16 цаг 23 мин-аас цасан шуурга алсын бараа 1000, салхи БХ-14- тэй эхэлж, 17 цагт бх-16, алсын бараа 500, 17.30 цагт бх-20, алсын бараа өөрчлөгдөөгүй байсан ба 19.00 цагт алсын бараа 2000, салхи хбх-15, 19.45 цагт хойноос 9 м/с болсон бол аюул, агаар мэдээг коодол.

3. Нэг айлын малд шүлхий өвчин гарч 2 үхэр үхэж, үлдсэн 6 үхрийг үзлэгт хамруулахад 2 нь эхний үзлэгээр халдвартай болох нь тогтоогдов. аюул, агаар мэдээг коодол. (3Ө-57км)

4. Танай сумд 3Ө зүгт 103 км-т цусан халдвар өвчин гарч 1 хотны 3 айлын 150 мал өвчилж, 37 мал үхсэн мэдээ өглөө сонссон бол төвд мэдээл.

5. Үлийн огтоно 98765 мянган га бэлчээр, 150 га таримлын талбай сүйтгэв. ҮИИ/19, БӨ зүгт 69 км, 12 ц 20 мин, аюул, агаар мэдээг коодол.
6. 10-р сарын 3 –нд станцаас БХ зүгт 67 км-т ой, хээрийн түймэр 2 сумын 2 багийн нутгийг хамарч, 6 өвөлжөө, хаваржаа шатааж 13.1 сая төгрөгийн хохирол гаргав. 123456 га бэлчээр сүйтгэв. аюул, агаар мэдээг коодол.
7. Өчигдөр 15.00 цагт станцаас хойт зүгт 25 км зайд, уруйн үер болж, 2.3 сая төгрөгний хохирол гарав. аюул, агаар мэдээг коодол
8. Танайд өглөөний 5 цаг 37 минутанд газар хөдөлж 2 байшин нурж 16 хүн бэртэж, 349872156₮ хохирол гарсан бол мэдээг коодол.
9. БХ-134км-т, дэвхрэг хэт олшрон 137894га бэлчээр, 365га хадлан, 68 га тариалангийн талбайг сүйтгэж 67813455₮ шууд хохирол гаргалаа гэж ИТХ дүгнэжээ. Төвд мэдээл,?

Ямар нөхцөлд цаг агаарын мэдээ

үр нөлөөтэй байх вэ?

1. Урьдчилсан, ба урьдчилан сэргийлэх мэдээ өндөр таарцтай, магадлал өндөртэй байх;
2. УМ, УСМ-г арга хэмжээ авч болохуйц урьдчилалтай хэрэглэгчид хүргэсэн байх; /салбар нэгжүүд хүргэж үйлчилэхэд өөрийн хувь нэмрээ оруулна/
3. Хэрэглэгч мэдээний үнэн зөвд итгэж, мэдээг зөв ойлгох; /яаж ойлгох талаар сурталчилгаа хийнэ/
4. Болзошгүй эрсдлийг үнэлж, хамгаалах арга хэмжээг зөв төлөвлөх; /салбар нэгж эрсдлийг тайлбарлана/
5. Эрсдлээс хамгаалах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, үр ашгийн тооцоог гаргах. /хүний нөөц, техник технологи, эдийн засгийн чадавхаас хамаарна/

Аюул, агаар мэдээ зохиоход анхаарах зүйл:

- Аюултай үзэгдлийн нэр, тодорхойлолтыг цээжилсэн байна.
- Хугацааг Улаанбаатарын хуулийн цагаар, хоногийн шилжилтийг иргэний тооллоор, иргэн, УАА-д зориулж
- Хүчтэй салхины агаар мэдээнд үргэлжилсэн хугацааг өгөхдөө 15 м/с-ээс их хурдтай (аюултай) салхины үргэлжилсэн хугацааг өгнө.
- Хүчтэй салхиар аюул өгсөн бол ПОГОДА мэдээнд өнгөрсөн хугацааны дундаж их салхины 912ff бүлгийг заавал өгч байна. Ж-нь: 12.05-д 16 м/с, 12.30-д 20 м/с болж аюул, давтан аюул өгсөн бол 14.00-д 91220 өгнө
- Агаар мэдээнд үргэлжилсэн хугацааг цаг минутаар өгсөн үед $K'K_z t_w WW$ бүлгийн t_w -г 1 гэж өгнө. 0 гэхгүй

-
- Аюул, агаар мэдээнд 24.00 цагийг 00 цаг 00 минут гэж өгнө. Ж-нь: шөнийн 24.10-д болсон үзэгдлийг 00 цаг 10’
  - Аюултай үзэгдэл, гамшигт үзэгдлийн тухай мэдээнд хяналт, шалгалтгүй шууд ирж байна.
  - Аюул, агаар өгснөөр дуусгавар болохгүй, “хохирлын мэдээг” бичвэрээр ирүүлэх ажил хангалтгүй байна. ЗГ-н 190, БО-ны сайдын 148-н хавсралт, ОБЕГ-тай байгуулсан ерөнхий гэрээний заалтыг хэрэгжүүл.
  - УСМ, сэрэмжлүүлэг, Аюул, агаар мэдээ нь улсын аюулгүй байдалтай холбоотой, ЗГ-н мэдээний дараа дамжуулагдах ёстой мэдээ шүү.

Анхаарал
тавьсанд
баярлалаа!